

ทีมสรุปสถานการณ์โรคและภัยประจำสัปดาห์ (WATCH Team) กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

✉ outbreak@health.moph.go.th

กรมควบคุมโรค ได้รับรายงานเหตุการณ์ โรค และภัยสุขภาพที่สำคัญ ผ่านโปรแกรมการตรวจสอบข่าวการระบาด กรมควบคุมโรค จากเครือข่ายงานสาธารณสุขทั่วประเทศ ในสัปดาห์ที่ 50 ระหว่างวันที่ 10-16 ธันวาคม 2566 ดังนี้

สถานการณ์ภายในประเทศ

1. โรคลิซมาเนีย จังหวัดอุดรธานี (เดินทางกลับจากประเทศอิสราเอล) พบผู้ป่วยเพศชาย อายุ 35 ปี สัญชาติไทย อาชีพรับจ้าง ทำการเกษตรที่ประเทศอิสราเอล ภูมิลำเนา ตำบลบ้านหยวก อำเภอ น้ำโสม จังหวัดอุดรธานี ปฏิเสธโรคประจำตัว เริ่มป่วยเมื่อปี พ.ศ. 2562 ด้วยอาการผื่นเรื้อรังบริเวณขาทั้ง 2 ข้าง และผื่นขยายใหญ่ขึ้น ในเวลาต่อมาผู้ป่วยรักษาโดยการซื้อยาทาเองไม่เคยได้รับการรักษา ที่โรงพยาบาล ในช่วงเวลาดังกล่าวผู้ป่วยให้ประวัติพักอาศัยร่วมกับ ผู้ที่มีอาการผื่นคล้ายกันในประเทศอิสราเอล และบริเวณที่อยู่มีแมลง จำนวนมาก วันที่ 20 ตุลาคม 2566 เดินทางกลับจากประเทศอิสราเอล วันที่ 24 ตุลาคม 2566 ได้รับการเก็บตัวอย่างน้ำลาย ส่งตรวจที่คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ด้วยวิธีการ Probe-based Quantitative PCR วันที่ 15 พฤศจิกายน 2566 ผลตรวจพบสารพันธุกรรมของเชื้อลิซมาเนีย

สิ่งที่ได้ดำเนินการไปแล้ว

1. ทีมสอบสวนควบคุมโรคดำเนินการค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติม กำจัดพาหะและแหล่งโรคในบ้านและชุมชนของผู้ป่วย ให้คำแนะนำผู้ป่วยและญาติในการป้องกันการถูกแมลงกัด
2. สืบสวนแมลงพาหะและเก็บตัวอย่างส่งตรวจหาเชื้อในแมลง
3. สืบสวนผู้เดินทางกลับจากประเทศอิสราเอล ดำเนินการให้ความรู้ คำแนะนำในการปฏิบัติตนเองหลังการเดินทางกลับจากพื้นที่เสี่ยง เน้นการประเมินตนเองหากมีอาการป่วยให้เข้ารับการรักษาที่สถานพยาบาลใกล้บ้านพร้อมแจ้งประวัติการเดินทาง

2. การประเมินความเสี่ยงของการระบาดของโรคโควิด 19 ในประเทศไทย

สถานการณ์โรคโควิด 19 ในประเทศไทย กำลังพบจำนวนผู้ป่วยในสูงขึ้นจากสัปดาห์ละ 131 ราย ในสัปดาห์ที่ 40 จนถึงสัปดาห์ที่ 50 รวม 514 ราย ซึ่งสอดคล้องกับในช่วง 10 สัปดาห์ที่ผ่านมา จำนวนผู้ป่วยปอดอักเสบ ผู้ป่วยที่ต้องได้รับการใส่ท่อช่วย

หายใจ และผู้ป่วยเสียชีวิตที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเช่นกัน นอกจากนี้ สถานการณ์ในต่างประเทศพบการระบาดของโรคโควิด 19 เพิ่มสูงขึ้นในประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ มาเลเซีย สิงคโปร์ และอินโดนีเซีย อีกทั้งเริ่มพบการระบาดของเชื้อไวรัสสายพันธุ์ใหม่ JN.1 ในยุโรปและสหรัฐอเมริกา มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจนในช่วงเทศกาลปีใหม่ที่จะมีนักท่องเที่ยวจากต่างชาติและมีการเดินทางของประชาชนในประเทศเพิ่มมากขึ้น ทำให้คาดว่าในระยะ 1 เดือนต่อไปนี้มีโอกาสสูงที่จะพบการระบาดของโรคโควิด 19 ในประเทศ โดยเฉพาะในจังหวัดท่องเที่ยว อย่างไรก็ตาม เนื่องจากอัตราป่วยตายในประเทศยังไม่มีแนวโน้มสูงขึ้น ตลอดจนยังไม่มีหลักฐานว่าเชื้อไวรัสสายพันธุ์ใหม่มีความรุนแรงเพิ่มขึ้น และยังมีการคาดการณ์ว่าประสิทธิภาพของวัคซีนในปัจจุบันจะยังคงอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกับประสิทธิภาพต่อสายพันธุ์ก่อนหน้านี้ จึงคาดว่าผลกระทบด้านสุขภาพอาจอยู่ในระดับต่ำถึงปานกลางสำหรับประชากรทั่วไปหรือประชากรที่ได้รับวัคซีนเข็มกระตุ้น แต่อาจมีผลกระทบสูงขึ้นต่อประชากรกลุ่มเสี่ยง 608 ที่ไม่ได้รับเข็มกระตุ้น หรือได้รับมานานกว่า 3 เดือน ดังนั้น ความเสี่ยงของการระบาดของโรคโควิด 19 ในกลุ่มประชากรทั่วไปหรือได้รับวัคซีนเข็มกระตุ้นยังอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนความเสี่ยงในประชากรกลุ่ม 608 อยู่ในระดับสูง ดังนั้นจึงควรมีมาตรการเพื่อลดความเสี่ยงของการระบาดโดยการลดโอกาสการระบาดด้วยมาตรการทางสังคม เช่น การกระตุ้นให้ใส่หน้ากากในพื้นที่สาธารณะ การล้างมือบ่อย ๆ หากมีอาการระบบทางเดินหายใจให้แยกตัวและตรวจหาเชื้อ หลีกเลี่ยงกิจกรรมทางสังคมกับคนหมู่มาก ร่วมกับการลดผลกระทบทางสุขภาพในประชากรกลุ่มเสี่ยง 608 ด้วยการรณรงค์การฉีดวัคซีนเข็มกระตุ้น โดยเฉพาะก่อนเทศกาลปีใหม่ที่บุคคลกลุ่มดังกล่าวอาจจะสัมผัสกับคนจำนวนมาก

สถานการณ์ต่างประเทศ

การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 สายพันธุ์ใหม่ JN.1 พบครั้งแรกในเดือนกันยายน 2566 โดยเป็นสายพันธุ์ที่ต่อเนื่องมาจาก

BA.2.86 และถึงวันที่ 4 ธันวาคม 2566 พบว่าขยายวงกว้างไปอีกอย่างน้อย 12 ประเทศ รวมถึงประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศอื่น ๆ อาทิเช่น ไชล์แลนด์ โปรตุเกส สเปน เนเธอร์แลนด์ และฝรั่งเศส โดยผู้เชี่ยวชาญจากศูนย์ควบคุมโรคติดต่อแห่งประเทศไทย สหราชอาณาจักรคาดว่าประสิทธิภาพของวัคซีนในปัจจุบันต่อเชื้อสายพันธุ์ JN.1 จะใกล้เคียงกับ BA.2.86 ทั้งนี้ ยังคาดการณ์ว่าในช่วงฤดูหนาว สหรัฐอเมริกาอาจพบจำนวนผู้ติดเชื้อโควิดเพิ่ม

สูงขึ้น อันเนื่องมาจากระดับภูมิคุ้มกันที่ลดลงร่วมกับการระบาดต่อเนื่องของโรคไข้หวัดใหญ่และไวรัส RSV นอกจากนี้ ในประเทศอังกฤษ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขยังกังวลเกี่ยวกับการระบาดร่วมกันของโรคโควิด 19 และโรคไข้หวัดใหญ่ ส่งผลให้มีมาตรการรณรงค์ให้ประชาชนฉีดวัคซีนเข็มกระตุ้นของโรคโควิด 19 และไข้หวัดใหญ่ พร้อมทั้งสวมใส่หน้ากากอนามัย การรักษาสุขอนามัยที่ดี เพื่อควบคุมการแพร่กระจายของเชื้อไวรัส

ข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์ Reported cases of diseases under surveillance 506

✉ sget506@yahoo.com

กลุ่มสารสนเทศทางระบาดวิทยา กองระบาดวิทยา

Epidemiological informatics unit, Division of Epidemiology

ตารางที่ 1 จำนวนผู้ป่วยและเสียชีวิตด้วยโรคติดต่อที่สำคัญ จากการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา โดยเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อน ๆ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2566 สัปดาห์ที่ 50

Table 1 Reported cases of priority diseases under surveillance by compared to previous year in Thailand, 2023, week 50

Disease	2023				Case* (Current 4 week)	Mean** (2018-2022)	Cumulative	
	Week 47	Week 48	Week 49	Week 50			2023	
	Cases	Cases	Cases	Cases			Cases	Deaths
Cholera	0	0	0	0	0	0	6	0
Influenza	14050	13157	10315	4550	42072	7603	460325	13
Meningococcal Meningitis	0	0	2	0	2	1	21	2
Measles	11	9	4	0	24	255	391	0
Diphtheria	0	0	0	0	0	1	5	0
Pertussis	37	29	14	5	85	3	217	3
Pneumonia (Admitted)	5690	5471	4646	2549	18356	12003	285535	259
Leptospirosis	113	122	84	24	343	131	4327	42
Hand, foot and mouth disease	971	900	827	461	3159	2357	62857	1
Total D.H.F.	3505	3115	2389	819	9828	3042	150808	165

ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานมัย กรุงเทพมหานคร และ กองระบาดวิทยา รวบรวมข้อมูลในภาพรวมระดับประเทศ

ข้อมูลในตารางจะถูกปรับปรุงทุกสัปดาห์ วัตถุประสงค์เพื่อการป้องกันควบคุมโรค/ภัย เป็นหลัก มิใช่เป็นรายงานสถิติของโรคนั้น ๆ

ส่วนใหญ่เป็นการรายงาน "ผู้ป่วยที่สงสัย (suspect)" ไม่ใช่ "ผู้ป่วยที่ยืนยันว่าเป็นโรคนั้น ๆ (confirm)"

ข้อมูลมีการเปลี่ยนแปลงย้อนหลังได้ทุกสัปดาห์ จึงไม่ควรนำข้อมูลสัปดาห์ปัจจุบันไปอ้างอิงในเอกสารวิชาการ

* จำนวนผู้ป่วย 4 สัปดาห์ล่าสุด (4 สัปดาห์ คิดเป็น 1 ช่วง)

** จำนวนผู้ป่วยในช่วง 4 สัปดาห์ก่อนหน้า, 4 สัปดาห์เดียวกันกับปีปัจจุบัน และ 4 สัปดาห์หลัง ของข้อมูล 5 ปีย้อนหลัง 15 ช่วง (60 สัปดาห์)